

Sivistyspalveluiden palveluverkkoa koskeva valmistelu

*Virallinen kuuleminen
(Sammatti 10.9.2026)*

Kuulemistilaisuuden ohjelma torstaina 10.9.2026

- 18.00 Tilaisuuden avaus
- 18.05 Sivistyspalveluiden ja palveluverkkotyön toteuttaminen
- 18.15 Sammatin asukasaluetta koskevat mahdolliset muutokset
- 18.45 Kuntalaisten osallistaminen ja mahdolliset kysymykset
- 19.30 Tilaisuuden päättäminen

RAKENNAMME TULEVAISUUDEN PALVELUT YHDESSÄ.

**Sivistyspalveluiden järjestäminen ja
palveluverkkoja koskeva muutostyö**

Sivistystoimiala

**Toimiala järjestää
sivistyspalveluita
päivittäin noin
15 000:lle
lohjalaiselle.**

**Toimialan
kustannukset ovat
vuodessa noin 130
miljoonaa euroa.**

**Sivistyspalveluita
järjestetään yhteensä
noin 90 yksikössä eri
puolilla Lohjaa.**

**Sivistyspalveluiden
parissa työskentelee
päivittäin yli 1500
oman alansa
ammattilaista.**

**Sivistyspalveluiden auditointi
2024**

**Palveluselvitys
syksy 2025**

**Palveluverkkosuunnitelma
kevät 2026**

**Asukasaluekohtaisten muutosten valmistelu
ja päätöksenteko 2026 - 2029**

LOHJA
Järviskaupunki

Alueellisen mallin toteuttaminen ja palveluiden sekä tilojen tarpeen arviointi

- Alueellisen toimintamallin tarkoitus on tarkastella asukasalueita kokonaisuutena ja toteuttaa asukasalueella järjestettävät palvelut jokaisen asukasalueen lähtökohdista sekä tarpeista.
- Asukasalueella järjestettävien palveluiden sekä tilojen tarvetta arvoidaan alueen väestömäärän sekä palveluiden käytön perusteella.

RAKENNAMME TULEVAISUUDEN PALVELUT YHDESSÄ.

Palveluverkon käsittely toimielimissä keväällä 2026

Päätös/kevät 2026

1. Lautakunnille tuotiin tiedoksi sivistyspalveluiden järjestämistä koskeva suunnitelma ja sitä koskeva palaute.
2. Lautakunta hyväksyi **asukasalueita koskevat tavoitteet, kuntalaisten osallistamista koskevan suunnitelman ja valmistelua koskevan aikataulun vuosille 2026 – 2027.**

**RAKENNAMME TULEVAISUUDEN
PALVELUT YHDESSÄ.**

Palveluverkkosuunnitelmaan kirjatut yhteiset tavoitteet asukasalueiden osalta

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
2. Tulevaisuudessa kehitämme asukasalueiden palveluita ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti ja vahvistamme oppimisen ja hyvinvoinnin palveluita.
3. Asukasalueen sivistyspalveluiden tilankäyttöä tulee jatkossa tehostaa. Alueen lapsimäärän vähentyessä tulee löytää toimenpiteitä alueen tilakustannusten vähentämiseksi.
4. Asukasalueiden tavoitteiden tulee huomioida jokaisen alueen omat tarpeet.

Aluekohtaisten esitysten valmistelu

- Muutosten valmistelu päätöksentekoa varten toteutetaan asukasalueittain.
- Jokaiselle asukasalueelle perustetaan valmistelun ajaksi kaupungin toimijoiden sekä alueen edustajien kanssa yhteinen ohjausryhmä.
- Valmistelun aikana alueiden asukkaita osallistetaan ja kuullaan kattavasti ennen lopullisen esityksen valmistelua.

Palveluverkkosuunnitelman arviointi ja palaute esitettävistä muutoksista

- Kaikki valmistelua koskeva materiaali löytyy kaupungin kotisivuilta.
- Kaupungin kotisivuja päivitetään jatkuvasti ja jokainen asukasalue on saanut omat info-sivut.
- Alueiden osallistaminen ja päätöksenteon valmistelua päivitetään alueen omille info-sivuille.
- Palaute.palveluverkko@lohja.fi -palautekanava on käytössä.
- Alueiden osallistaminen toteutetaan Howspace –alustalla.
- Kaikki saadut palautteet kerätään alueen tulevaan pykälään, joka valmistellaan tulevaa päätöksentekoa varten.

Aikataulu vuodelle 2026

Karjalohjan ja Sammatin asukasalueita koskevien muutosesitysten valmistelu toteutetaan alueilla elokuussa 2026. Alueita koskevat muutosesitykset tuodaan toimialan lautakuntien käsittelyyn syyskuussa 2026.

Nummen ja Pusulan asukasalueita koskevien muutosesitysten valmistelu toteutetaan alueilla syyskuussa 2026. Alueita koskevat muutosesitykset tuodaan toimialan lautakuntien käsittelyyn lokakuussa 2026.

Mäntynummen asukasalueen päätöksenteon valmistelu toteutetaan alueella lokakuussa 2026. Aluetta koskevat muutosesitykset tuodaan lautakuntien käsittelyyn marraskuussa 2026.

Palveluiden järjestämistä koskeva toimivalta

Hallintosääntö 1.6.2026

Kaupunginvaltuusto käyttää ratkaisovaltaa seuraavissa asioissa:

1. Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin järjestämien palveluiden kokonaisuuksista kaupunginhallituksen esityksestä.

Lautakunnat käyttävät ratkaisovaltaa seuraavissa asioissa:

2. Lautakuntien vastuulla on sen alaiseen toimintaan kuuluvien palveluiden sekä yksiköiden sijoittumisesta sekä toiminnasta päättäminen viranhaltijoiden esityksestä.

Palveluverkkoa koskevan päätöksenteon aikataulu ja toteutus

1. Asukasalueiden muutokset valmistellaan toimialan lautakunnille keväällä 2026 päätetyn aikataulun mukaisesti.
2. Asioiden valmistelun yhteydessä huomioidaan kunta- ja hallintolaissa mainitut merkittävät muutokset kunnan järjestämiin palveluihin, joiden muutosten valmistelun osalta tulee järjestää erillinen päätöksentekoprosessi.
3. Esitettävät muutokset valmistellaan palvelusta vastaaville lautakunnille vielä kootusti, kun kaikki asukasalueet on käsitelty.
4. Muutosesitykset tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi talousarvioprosessin (TA2028) yhteydessä syksyllä 2027.

Sammatin asukasalue

7.3. Sammatin asukasalue

Sammatin asukasalueeseen sisältyy Sammatin palvelutalaja sekä sitä ympäröivät maaseutualueet, jotka ulottuvat Haarjärveltä Kaukolaan ja Myllykylään. Sammatin asukasalue kattaa alle 8 % Lohjan pinta-alasta. Asukasalueen palvelut keskittyvät palvelutalajaan, josta löytyy päiväkotia, alakoulu, kirjasto, nuorisotila sekä muita julkisia ja yksityisiä palveluita.

Sammatin asukasalueen keskeiset tiedot

- Asukasalueella järjestetään sivistyspalveluista perusopetusta, varhaiskasvatusta, nuorisotyötä, liikuntapalveluita ja kirjastopalveluita.
- Sammatin asukasalueella asui vuonna 2024 yhteensä noin 1800 asukasta
- Sammatissa asuu noin 4 % Lohjan kaupungin väestöstä
- Alueen väestömäärän ennustetaan hieman kasvavan tulevan vuosikymmen aikana
- Vuosien 2011 – 2015 aikana syntyneiden ikäluokkien koko keskimäärin 23 lasta/ikäluokka
- Vuosien 2016 – 2020 aikana syntyneiden ikäluokkien koko keskimäärin 19,2 lasta/ikäluokka
- Vuosien 2021 – 2025 aikana syntyneiden ikäluokkien koko keskimäärin 13,2 lasta/ikäluokka

Vuoden 2025 tilinpäätöksessä Sammatin alueen sivistyspalveluiden toimintakulut ovat yhteensä noin 2,7 M€, josta tilakulujen osuus on noin 24,8 %.

Palvelu	Toimintakulut €	Tilakulut €
Sammatin koulu (1–6 lk.)	1 402 554	443 964
Sammatin päiväkoti	1 072 083	115 044
Sammatin koulun esiopetus		17 472
Sammatin kirjasto	107 077	39 180
Nuorisotila Kellari *	* 103 959	50 316
Yhteensä	2 685 673	665 976

Alueen yksiköiden toimintakulut sekä tilakulujen osuus toimintakuluista (TP25)

* HUOM! Sisältää muista nuorisotyön esityksistä poiketen palkkoja.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä perusopetusikäisten määrä Sammatissa olisi laskenut 22 % ja vuoteen 2036 laskua olisi 20 % vuoden 2026 lapsimäärästä. Tulevassa päätöksenteossa huomioidaan tilastokeskuksen väestöennusteen lisäksi Lohjan kaupungin strategian mukainen väestöennuste.

Sammatin alueella kaupungin omistamat sivistyspalveluiden käytössä olevat rakennukset ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa ja rakennusten kuntoluokat vastaavat tavoitetilaa. Investointitarve lähivuosina on melko maltillinen. Steinerpäiväkoti Pääskynpesä toimii kiinteistössä, jonka kuntoluokka on huono.

Palvelu	Kuntoluokka %	Korjausvelka €	Investointitarve € 2026–2030	Huom.
Sammatin päiväkoti	83	0	210 000	
Päiväkoti Pääskynpesä	48	198 310	0	
Sammatin koulu (1–6 lk.)	83	0	40 000	
Nuorisotila Kellari	75	0	10 000	samoissa tiloissa lääkäritalon kanssa
Sammatin kirjasto	71	22 788	10 000	
Yhteensä	72	221 098	270 000	

Alueen yksiköiden kuntoluokka, korjausvelka ja investointitarve (Trellum)

Sivistyspalveluiden yhteiset tavoitteet ja muutosesitykset

Palveluverkkosuunnitelman yhteiset tavoitteet

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
2. Tulevaisuudessa kehitämme asukasalueiden palveluita ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti ja vahvistamme oppimisen ja hyvinvoinnin palveluita.
3. Asukasalueen sivistyspalveluiden tilankäyttöä tulee jatkossa tehostaa. Alueen lapsimäärän vähentyessä tulee löytää toimenpiteitä alueen tilakustannusten vähentämiseksi.
4. Asukasalueiden tavoitteiden tulee huomioida jokaisen alueen omat tarpeet.

Perusopetuksen järjestäminen ja oppilaaksiottoalueiden toteutuminen

1. Vuosiluokkien 1 – 6 opetus järjestetään asukasalueilla lähipalveluna
2. Vuosiluokkien 7 – 9 opetusta järjestävät Lohjalla seuraavat koulut:
 - * Laurentius-koulu
 - * Nummen yhtenäiskoulu
 - * Mäntynummen yhtenäiskoulu
 - * Järnefeltin yhtenäiskoulu
 - * Roution yhtenäiskoulu
 - * Ojamonharjun yhtenäiskoulu
 - * Källgahens skola

Perusopetuksen järjestäminen ja oppilaaksiottoalueiden toteutuminen

2. Vuosiluokkien 7 – 9 opetusta järjestää

Lohjalla seuraavat koulut:

- * Laurentius-koulu
- * Nummen yhtenäiskoulu
- * Mäntynummen yhtenäiskoulu
- * Järnefeltin yhtenäiskoulu
- * Roution yhtenäiskoulu
- * Ojamonharjun yhtenäiskoulu
- * Källhagens skola

- oppilaaksiottoalueiden mahdollinen muutos vaikuttaa useampien asukasalueiden tilanteeseen
- lopulliset muutosesitykset laaditaan kaikkien alueiden kuulemisen jälkeen

Tilaelementit	Oppilas- paikat	Oppilasmäärä 2026	Opetustilat	Neliöt	Neliöt/ paikka
Ojamonharju, parakki A***	72	26	4	369	5,1
Ojamonharju, parakki B***	72	63	3	222	3,1
Laurentius-koulu, Äikäntalo*	120	104	7	349	2,9
Laurentius-koulu, Ranta- puisto*	96	83	4	461	4,8
Mäntynummen yhtenäis- koulu, Rantapuisto**	408	363	28	4 610	11,3
Mäntynummen yhtenäis- koulu, Tilaelementit**	38 (koulun tilat)	109 (koulun tilat)	9	1 277	7,6
Linnainen	48	20	3	140	2,9
Yhteensä	984	784	58	7 428	7,5

Koulujen käytössä olevien tilaelementtien kustannus vuositasolla noin 2,5 miljoonaa euroa.

Perusopetuksen tilankäytön tehostaminen

1. Opetuksen järjestämisen lähtökohta on aina löytää lasten ja nuorten oppimisen ja opetuksen kannalta paras ratkaisu.
2. Toimialan tavoitteena on poistaa vuosien 2027 – 2029 aikana koulujen käytössä tällä hetkellä olevat tilaelementti ratkaisut.
3. Muutoksen toteuttaminen tehdään vaiheittain ja edellyttää osittain yhtenäiskoulujen oppilaaksiottoa koskevien linjausten muuttamista.

**Sammatin asukasaluelle
esitettävät muutokset**

Palveluverkkosuunnitelmaan kirjatut tavoitteet Sammatin asukasalueen osalta

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
2. Tulevaisuudessa kehitämme asukasalueiden palveluita ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti ja vahvistamme oppimisen ja hyvinvoinnin palveluita.
3. Asukasalueen sivistyspalveluiden tilankäyttöä tulee jatkossa tehostaa. Alueen lapsimäärän vähentyessä tulee löytää toimenpiteitä alueen tilakustannusten vähentämiseksi.
4. Asukasalueiden tavoitteiden tulee huomioida jokaisen alueen omat tarpeet.

Palveluverkkosuunnitelmaan kirjatut tavoitteet Sammatin asukasalueen osalta

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
- **Sammatin alueella järjestetään myös jatkossa seuraavat sivistyspalvelut lähipalveluina:**
 1. Varhaiskasvatus ja esiopetus
 2. Perusopetuksen vuosiluokat 1 – 6
 3. Kirjastopalvelut
 4. Nuorisopalvelut
 5. Liikuntapalvelut

Palveluverkkosuunnitelmaan kirjatut tavoitteet Sammatin asukasalueen osalta

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
2. Tulevaisuudessa kehitämme asukasalueiden palveluita ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti ja vahvistamme oppimisen ja hyvinvoinnin palveluita.
 - * **Sivistyspalveluiden laadun ja asiakastyytyväisyyden vuosittaista arviointia jatketaan**
 - * **Sivistyspalveluiden kehittämisohjelma 2027 – 2029**
 - * **Kuntalaisten osallistamista palveluiden kehittämiseen jatketaan myös tulevana vuosina**

Palveluverkkosuunnitelmaan kirjatut tavoitteet Sammatin asukasalueen osalta

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
2. Tulevaisuudessa kehitämme asukasalueiden palveluita ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti ja vahvistamme oppimisen ja hyvinvoinnin palveluita.
3. Asukasalueen sivistyspalveluiden tilankäyttöä tulee jatkossa tehostaa. Alueen lapsimäärän vähentyessä tulee löytää toimenpiteitä alueen tilakustannusten vähentämiseksi.

*** Sammatin alueen palveluiden käytössä oleviin nykyisiin tiloihin ei esitetä muutoksia.**

Palveluverkkosuunnitelmaan kirjatut tavoitteet Sammatin asukasalueen osalta

1. Vahvistamme kaupunkistrategian mukaisesti asukasalueella olevia lähipalveluita sekä sivistyspalveluiden yhteisiä toimintamalleja sekä arjen yhteisiä käytänteitä.
2. Tulevaisuudessa kehitämme asukasalueiden palveluita ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti ja vahvistamme oppimisen ja hyvinvoinnin palveluita.
3. Asukasalueen sivistyspalveluiden tilankäyttöä tulee jatkossa tehostaa. Alueen lapsimäärän vähentyessä tulee löytää toimenpiteitä alueen tilakustannusten vähentämiseksi.
4. **Asukasalueiden tavoitteiden tulee huomioida jokaisen alueen omat tarpeet.**

Alueelle esitettävät mahdolliset muutokset

1. Oppilaiden mahdollinen siirtyminen vuosiluokille 7 – 9 Nummen yhtenäiskouluun

- muutoksella voidaan tasapainottaa keskustan alueen oppilaiden määrää tulevien vuosien aikana
- vahvistaa Nummen yhtenäiskoulun oppilasmäärää vuosiluokkien 7 – 9 osalta
- vähentää perusopetuksen käytössä olevia tiloja koko kaupungin alueella
- esitykseen kirjataan, että muutoksen valmistelua jatketaan

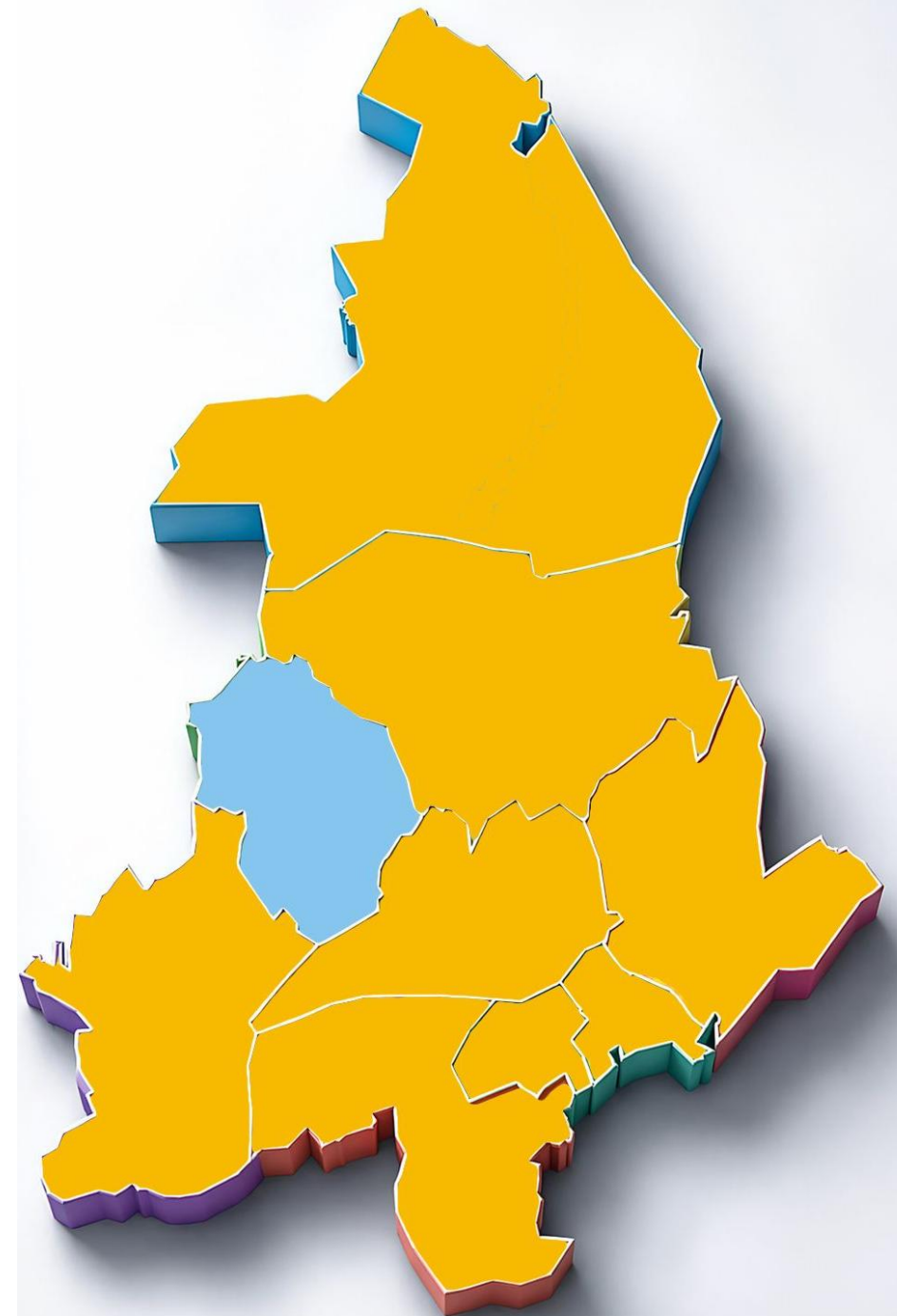
**Sammatin asukasalueella toteuttava
kuntalaisten osallistaminen**

Osallistaminen

1. Kuntalaisten infotilaisuudet maaliskuussa 2026
2. palaute.palveluverkko@lohja.fi-sähköposti

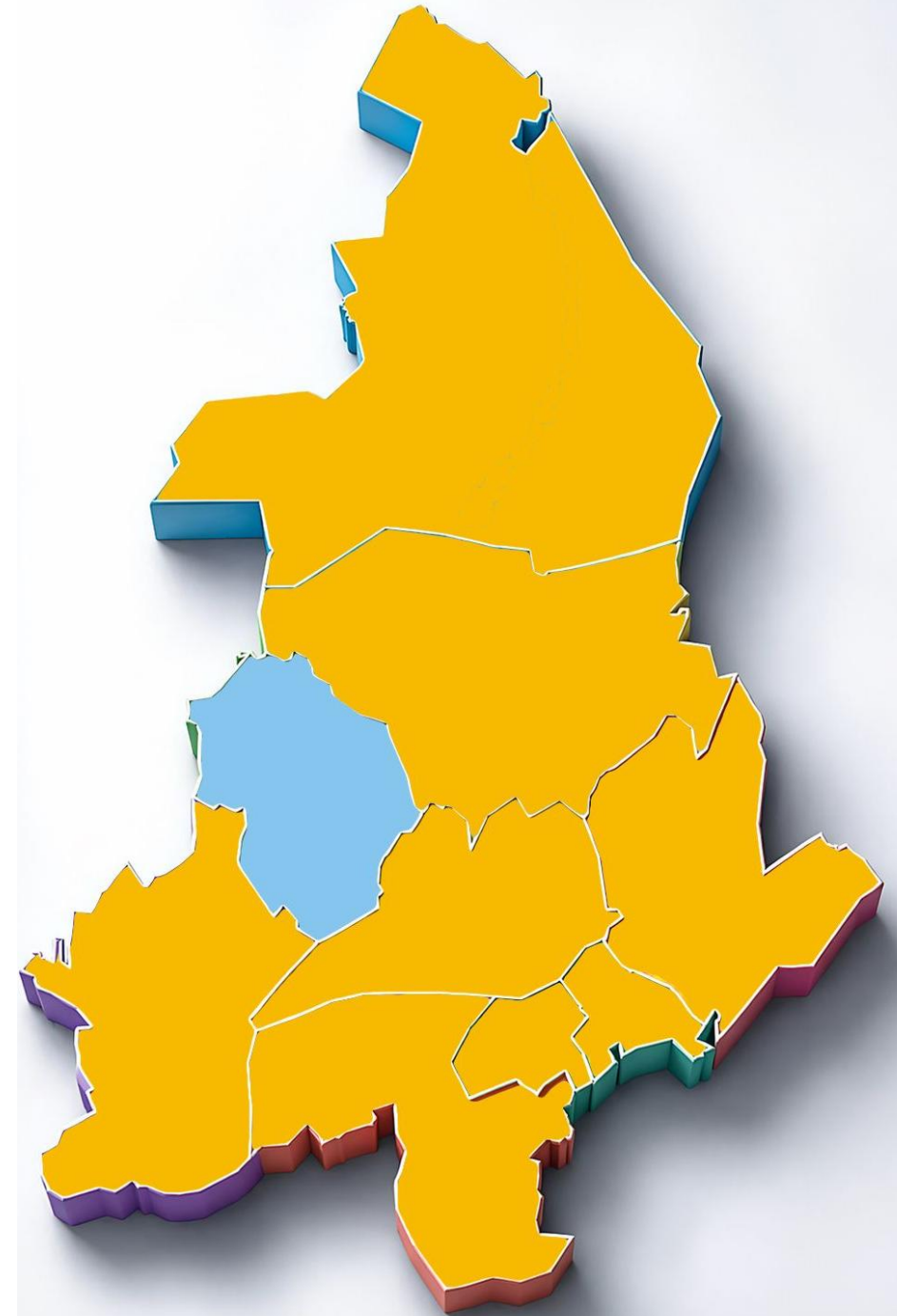
Asukasaluekohtaisesti

1. palaute.palveluverkko@lohja.fi
2. Ohjausryhmä
3. Asukasilta
4. Howspace/Webropol
5. Lasten osallistaminen kouluissa
6. Kuuleminen

Kooste Sammattia koskevista palautteista

1. Yläkouluun Nummelle
 1. Lasten arki ja harrastusmahdollisuudet vaikeutuvat.
 2. Muutoksen säästöjä ei ole osoitettu.
 3. Pienet koulut ja kylien elinvoima tukevat lasten hyvinvointia.
2. *Nuorisotila tarvitsee omat toimivat ja nuorille mieluisat tilat.*
3. *Sammatin kirjasto tulee säilyttää nykyisessä rakennuksessaan.*
4. Vapautuville tiloille tulee etsiä uusia käyttötarkoituksia siirtojen sijaan ja niitä tulisi hyödyntää aktiivisesti yhteisön tarpeisiin.
5. Sammatin vetovoimaa lapsiperheiden asuinpaikkana tulee vahvistaa.

**Alueelle esitettävien muutosten
päättöksentekoa koskeva aikataulu**

Alueelle esitettävien muutosten päätöksenteko koskeva aikataulu

1. Asukasilta ja osallistamisen työpajat torstaina 20.8.2026
2. Alueen virallinen kuulemistilaisuus torstaina 10.9.2026 klo 18.00
3. Asukkaiden mahdollisuus kommentoida esityksiä 14.9.2026 asti
4. Esityksen valmistelu sivistys- ja mahdollisesti kulttuuri- ja vapaa-aika lautakuntien käsittelyyn syyskuun kokoukseen.
 - sivistyslautakunta 23.9.
 - kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.9.

LOHJA
Järvikaupunki

Kiitos mielenkiinnosta!